

СКАЛА ВІСІВ
 Іншої підвалини ні
 хто не може заложити
 Викуп За Всіх

"СТОРОЖЕ! ЯКА ПОРА НОЧІ?"
 "Надходить поразок, та ще ніч" Іса. 21.

WATCH TOWER AND HERALD OF CHRIST'S PRESENCE
 (Ukrainian Edition)

Vol. II August 1st, 1925 No. 8

Рок Божого 6053 Серпень, 1, 1925

ЗМІСТ

Світло в темряві 115
 Серце важніше. — ніж голова 120
 Біблійна Хронологія 122
 Вечір Молитви і Слова до розважування 126
 Сторонній Намет або Синя Завіту 126
 Чи Бог вислухує молитви т. зв. "Християн"? .. 128

.....
 "Стань же я печале на варті і, стоячи мов би
 на башті, роздумував, що скаже він мені, що від-
 повідь на мою жалобу." — Авівагум 2:1.

На землі перепалок пареді у заколоті, як зареве море та філі (взбурені, сентовлені вавилоняни). ...
 дождання того, що прийде на вселенну (на всіх людей): сили бо небесні (церков) захитаються... Як побачите, що се стається,
 звайте, що Царство Боже близько... Випросяйтесь і підіймайте голови ваші, радуйтеся, бо наближилось викуплення ваше...
 Євангелі: Маттея 24:33; Марка 13:29; Луки 21:25-34.

СЕЙ ЖУРНАЛ І ЙОГО СВЯТА ЦІЛЬ

СЕЙ журнал служить головню на се, аби подавати поясненя до св. Письма і поученя з него. Заложений (1884. р.) в англійській мові, аби ширити науку Ісуса Христа, він не тільки допомагає дітям Божим при студійованю св. Письма, але також подає, коли Товариство має свої конвенції, повідомляє в приході представителів Товариства так званих „пильгримів“ і подає звіти з конвенцій.

Наші так звані „Верійські лекції“ подають і поясняють в приступний спосіб „ВИКЛАДИ СВ. ПИСЬМА“, видані товариством і є дуже помічні всім тим, хто хоче осягнути почетний степеня т. зв. „Вербі Деї Міністер“ (В. Д. М. — V. D. M.), що означає: Слуга Слова Божого.

Сей журнал боронить головню свої єдиної і правдивої підстави надії Християн, котру загально всі відкинули, іменно ВИКУП (відкуплене) дорогоцінною кровю (смертю) „чоловіка Ісуса Христа, що дав себе на ВИКУП (як відповідну ціну) за всіх“ (1. лист Петра 1:19; 1. лист до Тимотея 2:6). Будуючи отже на тій певнім фундаменті: золото, срібло і дорогі каміня-жемчуги слова Божого (1. до Коринтян 3:11-25; 2. Петра 1:5-11), дальшею цілею сего журналу є показати всім: яка є спільність тайни, котра була укрита в Бозі . . . , щоби тепер обявилась через Церкву всяка премудрість Божя — „котра в інших родах (вінах) не була обявлена синам людським так, як тепер є вона обявлена.“ — до Ефесян 3:5-10.

Сей журнал є незалежний від всяких партій, сект або віроісповідань, яких собі натворили люде; а старається кожде своє слово підпорядкувати у всім під волю Божу в Христі, як учить сего св. Письмо. Дятого може сміло говорити і розбирати кожде слово, яке голосив Ісус, — відповідно до сего, як нам Бог уділить своєї мудрости порозуміти Його слово. Наше становище не є догматичне, але певне; бо що знаємо, се твердимо, маючи сильну віру в Божі обітниці, які є певні. Ми є як ті слуги, котрі виноуємо Його службу; дятого рішене наше, що має бути поміщене в сім журналі а що ні залежить від сего, як ми розуміємо Його волю, науку Його слова, аби скріпляти Його люде в ласці Божій і в знаню. Тому не тільки просимо наших читачів, але домагаємось від них, аби досліджували кожде написане тут слово при помочи неомильного слова Божого, і тому для лекшого провіреня наводимо звичайно голог; і стих з Пророків і Апостолів.

СВ. ПИСЬМО ВИРАЗНО І ЯСНО УЧИТЬ НАС:

ЩО ЦЕРКВА — се „храм живого Бога,“ се особливше „діло рук Його;“ що будова її відбувалася через цілий Євангельський він. — се є від часу, як Ісус Христос стався Відкупителем цілого світа і Угольним каменем сего храму. Через сей то храм, скоро буде він докінчений, Бог зішле благословення на „всіх люде“ і тоді вони будуть мати приступ до Него. — 1. до Коринтян 3:16, 17; до Ефесян 2:20, 22; 1. Мойсея 28:4; до Галат 3:29.

Що хто в тій часі увірить в ЖЕРТВУ ХРИСТА ЗА ГРІХ і посвятиться Йому, сего буде Він неначе обтісовати, допасовувати і вигладжувати, а скоро буде готовий і докінчений остатній з тих „живих камінів“ з „вибраних і дорогих,“ тоді великий Майстер-Учитель згромадить їх разом при першій воскресеню. Тоді ся Церква буде наповнена Його славою і станеться місцем стрічи між Богом а людьми через цілих тисяч літ. — Одрите 15:5-8.

Що підставою надії так для Церкви, як і для світа є се, що Ісус Христос з ласки Божої пожив смерти за „всіх,“ стався „викупом за всіх“ і, що Він буде „правдивим світлом, що просвічає КОЖДОГО ЧОЛОВІКА, що приходить на світ“ у „властивім на се часі.“ — до Жидів 2:9; Йоан 1:9; до Тимотея 2:5, 6.

Що надією Церкви є, що вона буде такою, яким є її Господь, буде „бачити Його таким, яким Він є,“ буде „учасником Божої природи“ і буде мати участь в Його славі, як Його співнаслідник. — 1 Йоана 3:2; Йоан 17:24; до Рим. 8:17; 2 Петра 1:4

Що в теперішнім часі Церква, святі мають себе видосконалити, усовершити до служби в будучности; мають розвинути в собі всяку ласку; бути свідками Божими перед світом і приготувати себе на царів і священників в будучих віках. — до Ефесян 4:12; Маттея 24:14; Одрите 1:6; 20:6.

Що надія світа лежить в благословеннях, о котрих довідаються і отримають всі люде через Царство Христа, що буде тревати тисяч літ. Всі, що сходять бути послушні законам і їх виповняти, отримають з рук сего Відкупителя і прославленої Церкви все те, що Адам утратив, а всі уперті в злім і непоправні будуть ЗНИЩЕНІ. — Діяння св. Апостолів 3:19-23; Ісаія 35.

WARTOWA BASHTA

Published by WATCH TOWER BIBLE & TRACT SOCIETY,
18 Concord Street, Brooklyn, N. Y.
Yearly Subscription Price: United States, \$1.00; Canada and
Miscellaneous Foreign, \$1.50.
Entered as second-class matter February 14, 1924, at the postoffice
at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

(Сей журнал виходить в кількох мовах)

РЕДАКЦІЙНИЙ КОМІТЕТ: Сей журнал виходить під надзором комітету, в склад котрого входять: J. F. Rutherford, W. E. Van Amburgh, J. Hemery, C. E. Stewart, R. H. Barber. Кожний артикул уміщений в англійським журналі читає і одобряє найменше трьох його членів.

Передплату в Сполучених Державах Америки можна посилати Моні ордерами або через Експрес компаню або банковими дрефтами. З Канади і прочих країв треба посилати передплату Міжнародним почтовим перенасом.

ПЕРЕДПЛАТА за Вартову Башту на рік вносять: в Сполучених Державах \$1.00, для Канади \$1.50; для Галичини і Волиня 4 золоті пол.; для Чехо-Словакії 30 норон; для Буковини 100 левів; для Франції 17 франків; для Бразилії 10 мільрейсів; для Аргентини 3 пеза. Грошеві моні ордери адресувати тільки так:
The Watch Tower 18 Concord St., Brooklyn, N. Y.

УВАГА ДЛЯ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ: В нас є такий звичай, що не вислаємо спеціального повідомлення, що отримано належитість ані не повідомляємо, що передплата скінчилась, тільки зазначаємо се побіч адреси.

Для бідних, що не можуть заплатити за наш журнал, а хочуть його читати, вислаємо даром, если о се попросять. Сей журнал виходить раз в місяць. Поодинокє число стоить 10 центів, гуртом 5 центів.

Щоби заощадити собі дорогий час повідомляємо Братів, що маємо на складі тільки такі книжки:

УВАГА. Старий запас Біблій вичерпався, замовлені нові дорозші по поданій ціні. О скільки дасться нам спровадити дешевше з краю сейчас повідомимо. Просимо завважати на ціну кошту.

БІБЛІЯ (СТАРІЙ І НОВІЙ ЗАВІТ) у великім форматі	2.05
БІБЛІЯ (в малім форматі в ялот оправі)	95 цт.
БІБЛІЯ (в малім форматі в шкірянній оправі)	2.50 і 3.90
НОВІЙ ЗАВІТ (в шкірянній оправі, чисто по українськи)	2.25 цт.
НОВІЙ ЗАВІТ	65 цт.
НОВІЙ ЗАВІТ (в церковній мові, по українськи)	65 цт.
СВАНГЕЛІЯ (Мат. Марка, Луки і Йоана, кожда осібно) по	4 цт.
БОЖІЙ ПЛЯН ВІКІВ	75 цт.
ГАРФА БОЖА	65 цт.
ДЕНЬ ПІМСТИ	25 цт.
СВІТ В ЗАКОЛОТІ — ЧОМУ? — РАТУНОК	10 цт.
ЦАРСТВО, ЯКОГО ВСІ БАЖАЮТЬ	10 цт.
ПЕКЛО ЩО ВОНО Є? ХТО ТАМ Є?	10 цт.
МІЛІОНИ З ЛЮДЕЙ ТЕПЕР ЖИЮЧИХ НЕ ПОМРУТЬ	25 цт.
ДРУГИЙ ПРИХІД ХРИСТА	10 цт.
НАМЕТ ТІНЯМИ ЛУЧШИХ ЖЕРТВ	25 цт.
ОБІТ ГОСПОДЕБИ І РАНІШНЕ ПОСТАНОВЛЕННЯ, прим.	1 цт.

КОНВЕНЦІЇ

В Філадельфії, в днях 5, 6, і 7 вересня відбудеться конвенція дооноличних братів. По інформації писати — Гайніч 956 Н. Гутчінсон Ст. Філадельфія, Па.

ВІСТНИК ПРИСУТНОСТІ ХРИСТА І ВАРТОВА БАШТА

Рік II.

Серпень - August, 1, 1925.

№ 8.

Світло в темряві

„У темряві сходить світло праведникам.“ — Псалма 112:4.

Гід людський перебуває в долині смерті. Світ-вік скінчився і тому він скорим кроком спішить до гробу, а з ним і многі народи, що замешкують землю. Во се день Божої пімсти над царствами сатани і день суду над всіма народами — державами. У тім часі пророк говорить: „Той день темний та мрачний, день хмарний і смутний.“ (Йоїль 2:2) Се час темної ночі для світа. Але для тих, що є Сином, сей час є покармом на час; се значить святі, Господні, що живуть на землі, мають оповідати собі в тій великій темноті і пояснити, що вена значить, і в міру, як ся темнота змагається, мають загрипати себе взаїмно і потішати оден одного. Сам Господь дає такий розказ: „Затрубіть трубою в Сионі; вдаряйте на тривогу на святій горі моїй, нехай стрепенеться все, що живе на землі, бо надходить день Господень, він уже близько.“ — Йоїль 2:1.

Другий пророк Господень, споглядаючи вперед до того дня, коли люди на світі дійдуть до часу сеї темряви, каже: „Днем гніву буде день той днем смутку і тісноти, днем розбурування і пустошення, днем мряки і темряви, днем хмарн. Се день гучавня труби і воєнного крику... І стієню людей, що ходити будуть ніби послішли, за те, що согришили проти Господа.“ (Софонія 1:14-17) Починаючи трагедію в раю-Едені всі люди на землі позбавлені ласки Божої, перебували в „кранні тіни смертної“ та блукали в темноті, як се красно показано через край, що лежить над берегами ріки Йордану, котрого води впливають до мертвого моря. — Ісаїя 9:12; Мат. 4:13, 16.

Дорога життя, цілого людського роду через всі віки була подібна до дороги Ізраїльтян, як виїшли з Єгипту і мандрували по „пустині, по землі пустій, та бездорожній, по землі смертнього образу, по землі, по якій ніхто не ходив, ані жила в ній людина.“ (Єремія 2:6) Чоловік будучи позбавлений Божої ласки і виставлений на напади темних сил, не дивниці, що він спізнав свій нещасний етап і через всі століття звертав тужно свої очі і заплакане серце до раю, де колись тішився він Божою ласкою, котра неначе тепле сонце його огривала. Та дякувати Богу, ся звязь, яка лучила чоловіка з своїм Творцем, Богом Бговою, не розірвалася на всегда. „Во на хвилину гнів його; а ласка його поки життя; посилаючи на ніч слези, а досвіта радість.“ — Псалма 30:5.

ДЛЯ ЧОГО СЯ ТЕМРЯВА?

Апостол Павло під Божим впливом каже, що князі сього світа є князями тьми (до Ефес. 6:12), і що найстаршими князем, або богом сього світа є сатана (2. до Кор. 4:4). На другім місці називається він князем воздушної власти (до Ефес. 2:2) і князем сього світа. (Нолан 12:31) читасмо в Біблії, що сей князь або цар сього темного віку був перший, що стався непослушним Богу і що в своїй злобі скусив чоловіка до гріху. Опісля велике число ангелів небесних пішло за злим приміром сатани і згрішили і тим сталися начальствами темноти. Бог заховав тих ангелів в темряві аж до судного дня. — 2. Петра 2:4; Юда 6.

Сі начальства і сили під руководством сатани становить злі небеса, або невидимі правлячі власті. Через всі ті довгі століття чоловік намагався завести собі правительства, сподіючись в сей спосіб забезпечити свої інтереси. А що був сам з себе слабосильний, тому легко піддав він під злі впливи сатани. Чоловік став продумувати нуєте і нерозумне. Його серце стало лихе, а правительства, які собі запровадив, стали царствами сатани.

Многі століття сатана був князем злих небес і богом сього злого віку. За цілий сей час змаганням сатани було представити Бога, як якого брехуна, а його слово, як таке, котрому не можна повірити. Він був причиною, що чоловік повірив, що нема гріху, що нема смерті і що Слово Боже не здійсниться. Він відвернув уми і серця великих має від Бога і від його Слова. Люде зорганізували торгівлю і старалися проводити в чесний спосіб з своїми сусідами. Але сатана опанував уми і серця купців і вляв в них захланність і жажду багатства і таким способом перемінив чесну торгівлю в погане бажання дійти до мастки і учинив з неї средство визиску і гнету народніх має.

Чоловік мав чесне бажання, коли закладав правительства, думав, що се вийде на більше добро народу. Тому люде поухвалювали собі деякі добрі закони і позаводили суди, щоби ті видавали справедливість проти тих, що ломають закони і боронили покривджених. Але сатана переміг і х своїм поганим і злим впливом; злі самолюбні люде учинили з суддів іграшку а з правдивости насмішку; остале во них хіба нуєте імя на більшу шкоду люде.

Ісаї-5,1-6

« Господь Ісус Христос заложив свою церкву на землі. З початку вона була правдивою і чистою виноградиною і багато людей вступило в неї, маючи щире бажання вступити на службу Богу. Та сатана зараз в самих її початках, підбив собі провідників цієї церковної організації; серце їх спрямував до самолюбства і стався причиною, що вони подучилися з прочими світськими організаціями. В їх серцях повстало бажання прийти до влади, слави і до великого значіння між людьми, щоб від них отримати похвалу. Многі з них ще мали бути представителями Господніми і котрі вступали в Його імені, сталися зварядем в руках князя темноти. Сі слуги сатани удавали перед людьми, що заступають Бога, а в дійсності зневажали Його святе ім'я і ділами своїми показували, що не люблять правди.

« Сі три чинники: торгівля, політика і церква становлять правлячі сфери цього одного світа і одним хором проголошують богохульну науку, що сей їх несвятий союз є з Божого установа і що вони правлять світом на підставі Божого права. Та наш Господь каже, що їм належить ім'я: „власть темряви.“ (Лука 22:53) Люди не знають майже нічого, чого учить Боже Слово і можна сказати по правді, що на землі панує голод почути Слово Боже. (Амос 8:11) Маса народні плачуть і визнають будучи під тяжкою рукою сего гнобителя. По правді весь людський рід стогне і мучитьс'я аж деси.

СВІТЛО

Євангелист Іоан, під Божим впливом каже: „се є слова (обітниця), котрі ми чули від Нього, і звіщаємо вам, що Бог є світло і в Нім нема темряви.“ (1. Іоана 1:5) Всевічний Бог, джерело всякого світла, живе в неприсутнім світлі. — 1. до Тимот. 6:16.

Коли Бог творив землю, щоб вона в своїм часі могла стати відповідним місцем на мешкання для чоловіка (Ісаїя 45:12, 18) Він зодягнув її хмарами неначе оджею і темною мракою, як пеленами. (Іов 38:9) на Його розказ темрява уступила. „І сказав Бог: Нехай буде світло: і було світло.“ (1. Мой. 1:3) Бог є джерелом всякого світла і хто користує зі світла мусить бути і позіставати з Ним в єдності.

« Псалмопівець Давид бачив давно, що буде невна громада людей, що буде радуватися Господом і веселитися світлом, яке виходить від Нього, кажучи: „Благослови, Господи, Душе моя! Господи, Боже мій, дивно Ти великий, Ти зодягнувся величчям і красою. Ти світлом, як шатою покритися, розігнав небеса, як плахту наметну. Поставив двори свої над водами, обертаєш хмарина колесницю для себе, ти несешся на крилах вітру. Ангели Твої в Тебе послами, слуги твої — огонь пожераючий. Він утвердив землю на підвалинах її, вона не захитається на віки. Безоднями покрити її, як оджею; води стояли понад горами.“ — Псалма 104:1-6.

СВІТЛО СВІТЛА

Ісус Христос є образом Бога Єгови і має велич Його слави. Він є ясною і раною зорею. (Одк. 22:16) По-

чавши від сего темного дня, коли Бог вигнав чоловіка з раю, Він завжди мав певних своїх представителів на землі, котрі неначе відбивали Його світло. Проти таких сатана всегда воював і старався їх знищити. Коли надійшла повня часу, Бог післав на землю свого возлюбленого Сина, щоб відкунив рід людський і тих, що схотять, щоб впровадив на світло і до життя. Коли Ісус став навчати людей Він так сказав до тодішніх священників і книжників, котрі неправдиво говорили о собі, що є на місці Бога: „Я є світлом для світа. Хто йде слідом за мною не буде ходити в темі, а мати ме світло життя.“ (Іоан 8:12) А до своїх учеників сказав: „Мені треба робити діла Того, хто мене післав, поки день; прийде ніч, тоді ніхто не зможе робити. Поки я в світі, я світло світові.“ (Іоан 9:4, 5) На короткий час перед своєю смертю Ісус в храмі Єрусалимському так сказав у слух всім тим, що були під властю темряви: „Я прийшов у світ, як світло, щоб кождий, хто вірить в мене, не перебував в темряві. І коли хто не слухас слів моїх і не вірує, я не суджу його; бо я прийшов не щоб судити світ, а щоб спасти світ.“ — Іоан 12:46, 47.

Кожде створіння, котре отримує світло від Бога, має ласку незміримої вартости. Всяке життя і всяке світло виходить від Бога. Слова світло і життя в відношенні до Бога означають одно і те саме. Коли се знаємо, можемо тоді порозуміти дужше слова Ісуса, які Він сказав: „Се-ж є життя вічне, щоб пізнали Тебе єдиного правдивого Бога, і того, котрого ти післав Ісуса Христа.“ Іоан 17:3.

Євангелист Іоан, висуваючи ллячого Ісуса прийшов на землю і яке благословення отримав від Нього сі, що приймує Його, каже: „В Нім життя було: і життя було світлом людям. І світло у темряві світить і темрява Його не обняла.“ (Іоан 1:4, 5) Се велике світло прийшло до темного світа і як довго був Він на світі, був йому світлом. Він прийшов, щоб відати життя своє, як викуп за людей на се, щоб люди могли мати життя і мати його недостатком. (Матеї 20:28; Іоан 10:10) В своїм часі Він знищить смерть і того, що має державу смерті, бо Він „сеівав (всвітлив) життя і неспівність благовісттем.“ — 2. до Тимот. 1:10.

ЦЕРКВА

« Кождий, хто є в єдності з Богом з тим великим джерелом світла, сей мусить відбивати оказувати в собі світло. Церква, котра є тілом Христа, і кождий її член, що старається подобатися Господу, мусить перебувати в світлі і відбивати або оказувати в собі світло Господне. Відповідно до сього, як котрий з них має в собі духа Господнього, так також має в собі світло і оказує се світло на зверх. Духа Господнього бачимо і пізнаємо в Божім Слові і через се Слово або Біблію. Хто має духа Господнього, сей може зрозуміти Слово Боже записане в Біблії а обявлено через пророків і других. Бог, як хоче через своє слово сплоджує членів тіла Христового до Божественної природи (Яков 1:18) Він сплоджує їх і дає їм надію життя, яке є заховане в небі для тих,

котрих Він держить своєю силою через віру. Віра в за-
слугу Ієсуса Христа, повне і цілковите посвячення себе,
оправданне такого і сподоження його до нової природи
є початком Нового Створіння, котрого від тепер всі на-
дії звернені в ту одну сторону: бути членом преславно-
го Тіла Христового. Вони, колись були в темряві, по-
дібно, як ще доєї світ перебував. Та тепер Господь випро-
вадив сі нові створіння з темряви у своє ясне світло.
Задля свого Християнина може все дякувати Отцеві, ко-
трий учинив, що ми можемо бути учасниками наслідства
святих в світлі; Котрий освободив нас від власти тьми
і переніс нас у царство Свого найдорожшого Сина. (до
Колосин 1:12,13) Але те, що він як член Церкви зі-
став перенесений з темноти, се, ще не значить, що він
заперестав воювати з властими тьми. В своїм умі він
мує воювати і зводити борбу з начальствами, влас-
тями, з правителями тьми цього віка, з духами злоби.
(до Ефес. 6:12) Щоби подебатися Богу, він як нове
створіння мує ходити в світлі (до Ефес. 5:8) Він
мує користати з тих средств, які Бог приготував,
щоб заховати його в світлі. Світ перебуває в темряві
а Господь є в світлі. Християнин мує стати не по-
дібним Господу. Се є процес переображення, переміни.
Тому апостол Павло каже: „Не уподобляйтесь євому
світлові, а переображуйтеся обновленням вашого ума, щоб
девідатися, що є воля Бога добра і мила і звершена.”
— до Римлян 12:2.

З сих слів виходить, що ум нового створіння мує
жити, кормитися словом Божим, щоб нове створіння мо-
гло мати світло, при помочи котрого могло поступати
дальше і могло дати йому життя. Тому для добра Хри-
стиян стоить написане: „Во заповідь — се твій світіль-
ник (се лампа для тебе), а напичине (закон Божий) —
се світло.” — Кн. Прип. Сол. 6: 23.

Для правдивого Християнина слово Боже є лампою
перед стопами його і світлом, що освічує йому стежку.
Хто приймає слово Боже, сей має світло і розуміння.

(Псалма 119:105,130) Світло Господнє, що освітлює
серед того темного світу, не є призначене для тих, ко-
трі не хочуть в нім йти. Воно є для тих, що люб-
лять беззаконня. „Світло світається на праведника, а
радієть на щирих серцем.” (Псалма 97:11) Правед-
никами на землі є тільки ті, котрі є в Христі і перебу-
вають в Нім..

КРУГОМ ТЕМРЯВА

Від початку аж до тепер дорога Церкви йшла посе-
ред темного злого світа. Князь тьми, користаючи з уму-
чення, якому підпадав подорожуючий в Сионі, намагався
не раз затьмити його ум. Часами дорога видавалася дуже
темна, але Християнин, котрий із всіх сил старається
йти в світлі, потішався надією, що „праведникам у тем-
ряві сходять світло,” що Бог є благовий і милосердний
і справедливиий.” — Ис. 112:4.

Котрі хочуть жити праведно і стараються поступати
в світлі, сі з довірям споглядають в перед і вірають
Господу, кажучи: „Во ти запалиш лампу мою; Господь

Бог мій, просвітить темряву мою.” — Псалма 18:28.

Коли тьма окружає, а злий дух при роботі, тоді Гос-
подь, щоби успокоїти Християнина, тихо тихесенько
промовляє до нього: „Не лякайся перед страхом серед
ночі.” (Пс. 91:5), Дуже часто, коли страхи огорнуть
Християнина, він находити силу в словах, знаючи, що
Господь Бог обіцяв, се і дотримає, як написано: Гос-
подь світло моє і спасення моє, кого мені боятися? Го-
сподь твердиня життя моего, перед ким мені лякатися.”
— Псалма 27:1.

• МУСИМО ПЕРЕБУВАТИ В СВІТЛІ •

Бог не уділив своїм святим всього світла нараз. Во-
ни навіть не були би в силі знести його. Він в своїй
любобі відкривав ім поступово, крок за кроком, а все
для їх добра. „Стежка праведних — се та зоря, що за-
рять рано в ранці і світить ясніше та ясніше аж до
повного дня.” (Кн. Прип. Садам. 4:18) Коли Бог ви-
дить, що його люде потребують більше світла, тоді дає ім
його.

Кожний християнин повинен пам'ятати на се, що св.
Письмо не мож пояснювати після свого особистого ро-
зуміння. Бог не дав власти чоловікові пояснювати Його
Слово. Сам Бог Єгова є жерлом світла і Він послав своє
світло своїм людем через свого возлюбленого Сина, через
свого Духа і в своїм часі, Ієсус, Голова своєї Церкви, кер-
мить словом членів свого тіла і просвічує їх ум, так як
того хоче отець. Для того члени Церкви повинні уважа-
ти на світло, яке Господь послав ім в більшій кілько-
сти і просвічує їх дорогу, щоби могли совісно нею йти.
Правдивий Християнин не повинен казати: „Я вже все
пізнав, що тільки було можна зрозуміти в Слові Божім,
і тепер вже не можна нічого більше з него пізнати. Так
подібно говорили деякі номінальні християни і се було
причиною їх застою і упадку. Вони дійшли до певної
точки і там станули і не хотіли дивитися вперед а рад-
ше назад, і не йшли вперед в світлі. З тої причини їх ро-
зуміння слова Божого затьмилось, відчужилися від жит-
тя Божого через своє власне невіжество, через окаме-
лість своїх сердець.” (до Еф. 4:18) Нігде не находимо
в Слові Божім, щоб Господь радив, що не треба читати
або слідити Його слова, а навпаки.

Номінальні, або тільки з імени Християни, як бачимо,
далися зловити на єю ланку невіжества і не хотіли самі
студіювати слова Божого; тому сталися невірні і покри-
ла їх тьма. Голови сих церковних системів усунули на
бік слово Боже, єю ясну лампу, що була дана, щоб про-
свічувало дорогу Християнам, і стали ходити по вказів-
кам своєї мудрости. Вони стали мудрі своєю мудростю,
а словом Господнім, яке було на се дане, погордили. Де-
які з них вже з природи стали мудріші, як другі люде.
Ся вреджена мудрість і брак покори сталися для них пе-
щадям. Господь порівнує їх мудрість до іскри огня, що
ледво покажеться і зараз гасне в темряві. Так до них
промовляє: „Хто з між вас боїться Бога, слухає голосу
раба Господнього? Хто в темряві без світла ходить —
нехай вноває на імя Господнє і покладається на Бога

свого. Ви-ж усі, що роздуваєте огонь і узброюєтесь іскрами [світлом свого розуму]; ходіть у світлі вашого огню і серед іскор, що їх ви запалили. Се буде вам з руки моті: у болах лежати мете." [Поправлений переклад] — Ісаїя 5:10, 11.

НАДВІРНА ТЕМРЯВА.

• Если хто вийшов з темряви на світло а опісля занедбає або не хоче оцінювати сеї ласки і користати з сего Божого добродійства, такий легко може попасти в ще більшу темряву, аніж був перше. Тому кожний правдивий Християнин нехай кожний уважає на свою дорогу, щоби поступав в світлі Господнім, в часі теперішньої лихої години. Слово Боже говорить нам, що з кінцем віка будуть іменно такі, що не будуть вміти оцінювати ласку яку отримали і страчать світло і будуть викинені в надвірну темряву. Що їх допровадить до такого нещастя? Між иншими Слово Боже згадує про такі: Ненависть в серці; лінивість; неохота до праці і если не користає з уділення ласки; дальше если не поступається в світлі і вертається назад до світа, з котрого вийшлося. Если хто допустить ненависть до свого серця проти свого брата, такий тратить духа Господнього і тому тратить духа світла і паде в темряву.

• Апостол Павло остерегаючи Християн перед небезпечною тьмою, яка їх окружала, каже: „Дбайте про спокій, (мир) з усіма і про святість, без чого ніхто не побачить Бога, наслідуючи, щоби хто не відняв від вас (благодати) Божої, щоби який гіркий корінь, вирісши в гору, не зашкодив вам, і тим не онегачивсь многи.“ — до Жид. 12: 14, 15.

• Суперечки і свария між братами в класі або де іноді веде до завзятости; а завзятість до ненависті і до утраги духа Господнього. Апостол виразно каже, що аби зрозуміти тайни Божі, щоби знати вартість дороговцінних правд, які криються в Слові Божі, і йти в їх світлі, нарід Божий мусить мати любов одних до других. (до Колос. 2:2, 3) Се значить, що де є завзятість там вона мусить вигнати світло, позаяк вона вигнає любов а викривається тьмою.

• Ненависть доведе до темряви. Если хто дозволить, щоби в його серці була ненависть до свого брата, такий може бути певний, що тьма покрис його. „Хто говорить, що він є в світлі, а ненавидить брата свого, той є в темряві, аж досі, і в темряві ходить і не знає, де йде, бо темрява осліпила очи його.“ — 1. Йоана 2:9-11.

• Ми тепер переживаємо темні години в історії світа, то все хитається і валиться, що тільки може поколебатися. (до Жидів 12:27) Одною з найкращіших річей, щоби позітати в світлі і не заколебатися є мати безкористну любов до своїх братів, як пових сотворінь в Христі, як написано: „Майте братню любов.“ В приповідці о талантах наш Господь показує, що тим, котрі прийшли до світла, Він поручив певні справи свого царства і що він віддав в руки всіх своїх слуг все своє добро або всі справи свого царства. Кожному з них була дана міра Господнього духа, і коли він старався ходити в світлі і користати з нагоди і працював в службі Гос-

пода, ведений до сього духом любви, тоді дух Господень в нім збільшався.

• Але хто є обольтний в тім ділі, хто занедбує кормити себе Словом Божим, хто занедбує або не хоче скористати з нагоди і проповідати правду, і тим самим не дбає про справи царства, які зістали йому поручені, таких наш Господь Ісус називає лукавим і лівим слугою. Господь висказав цару проти таких кажучи: „Візьміть від нього талант, та дайте тому, що має десять талантів... І викиньте слугу шкчемного в темряву надвірню; там буде плач і скреготання зубів.“ (Матей 25: 28, 30) Зовсім певна річ, що Господь знає, як має облявити людем благу вість о своїм царстві. Він приказав своїм ученикам, щоби йшли у світ і проповідали світові правду і були свідками Йому.

Посвятивши себе брати споглядають вперед до того часу, коли будуть могли брати участь на весіллі Господнім і бути членами весільної дружини. Приготованне до сього щасливого дня є показане на примірі, як кожний гість бере на себе весільну одежу. У Жидів був такий звичай, що кождому гостеві, що був запрошений на весілля давано йому на вступі до хати весільну одіж. Хто не хоче підчинити себе волі Господній і ступати такою дорогою, яку Господь назначив, щоби себе відповідно приготувати, є подібний до того гостя, що не хотів вдягнути на себе весільну одіж і її носити. А коли надійшов час порахунку, або коли цар ввійшов подивитись на гостей тоді казав такого викинути в надвірну темряву — Мат. 22:13.

• Саме тепер є дуже небезпечний час для Християнинів, коли вони можуть обтягати себе надмірними стараннями життєвськими і немов заснути або статиє рівнодушними до справ царства Господнього і впасти назад в темряву. Бо як тільки хто занебрегне себе кормити Словом правди, хто занебрегне або не схоче дальше користати з нагоди і не буде працювати в службі Господній, такий стається сплячим а його рука лівива до праці. Таке становище є дуже небезпечне. Тому обовязком кождого брата є звернути увагу свого брата, нехай пробудиться із сего стану. До таких Ап. промовляє: „Устань, сонний, і воскресни з мертвих, то й освітить тебе Христос.“ — до Еф. 5:14.

Тільки святі будуть ходити в світлі аж до совершенного дня. А ті котрі покнуть Господа і відкинуть нагоду до праці є названі, як „лукаві.“ „Путь-стежка безбожників — темна темрява; вони не знають, де їм доведеться спитнутись.“ — Ки. Прип. Солом. 4:19.

ДИВНА ОРГАНІЗАЦІЯ

• Видима часть диявольської організації на землі є названа в Слові Божім, звіром, на що складаються три складові части: самолюбна торгівля, власть політична і церковна. Вони то упали в темряву і ходять на потемки. Така велика їх темрява, що вони уважають за відповідніше укривати свою дорогу перед світлом. Їх діла є темні, хетяй говорять про себе, що вони є в світлі (Ісаїя 29:15, 16) Торговцінки ломлять всяке право справедливости в живі очи і кривдять бідний нарід, щоб

тільки мати як найбільший зиск. Політичні влади легковажать правами народу і домлять їх самохіть. Попи легковажать собі слово Боже, і багато з них важе отверто, що се не є слово Боже, і заперечують, яко би Ісус Христос відкупив їх своєю кровю, життям. Господь напоминав їх, щоби по правді і по справедливості обходилися з бідними, але вони не послухали Його і тому ходять в темряві. (Исаїя 82:3-5) Сі три складові часті становлять лукаву організацію сатани, над котрою розпочався день суду.

• Видима Божа організація на землі складається з тих, що зістали сплоджені і помазані св. Духом Божим і котрі розуміють, як велику отримали ласку належати до сеї організації. Тому, що вони оказують самим собою світло Господне, тому вони є світлом світа, як сказав Ісус: „Ви є світлом для світа.“ Вони мусять ділати в єдності з Богом Єговою, з тим великим жерелом світла, і всі промі члени сеї організації, Христос і прославлені члени Його Тіла поза завісою і святі ангели небесні. Их світло мусять сяяти, яко представителів Господніх. — Лука 11:33-36; Мат. 5:14-16.

• Тепер землю покриває темрява і чорна тьма вкриває народи, а Господь до своїх вірних такий видає розказ: „Встань, заясній Єрусалиме; зійшло бо світло твоє і слава Господня зійшла над тобою.“ (Исаїя 60:1) Вони мусять сяяти, відбиваючи собою світло царя слави, котрий вже є в друге присутній і взяв в свої руки власть і розпочав своє панування.

Сатана є князем тьми і має державу смерти. Він рад би знищити з лица землі всіх тих, хто не хоче його слухати, хоть би не знати і утікає до Христа як до свого прибіжища. Ісус Христос є князем світла і життя. Він стався чоловіком на се, щоби міг відкупити рід людський. Йому зістала передана всяка власть на небі і на землі.” На се явився Син Божий, щоб зруйнувати діла диявола.” — 1. Йоана 3:8.

• В теперішнім часі провадиться велика боротьба між звіром а Агнцем. Звір видима організація сатани, під проводом самого сатани воює проти Агнца і його організації, та перемога буде по стороні Господа і тих, що позістануть вірними аж до кінця. Вони побідять напевно. Одкрите 17:4.

ПІДНЕСІМ ПРАПОР

• В теперішнім часі не вистарчає знати тільки правду і кормитися нею. Хто ходить в світлі і показує, що вмє оцінити се і любить Господа, сей мусять слухати розказів свого Господа. Сатана, князь тьми, веде своє військо проти князя світла і його послідувателів, пеначе потоп. Він заливає потоном брехні і злоби цілий світ. Тому правдивий Християнин намятає на слова, як написано: „Хоч ворог, як ріка наступить, тоді дух Господень піднесе прапор проти нього.“ Ворог своїми брехнями пеначе лавина, хоче стерти імя Боже з лица землі і вирвати його з сердець людських і вкинути цілий світ в цілковиту темноту, а людей відвернути від Бога. Та Господь промовляє тепер до тих, що йдуть за світлом: „Ви свідки в мене, що я Бог.“ (Исаїя 43:12) Я вложу

слова мої в уста тобі і тинню руки моєї закрию тебе, щоб ти знов устроїв небеса і заложив землю та сказав Синові: Ти нарід мій.” — Исаїя 51:6.

ПРАПОР

Ті, що мають духа Господнього, і котрі ходять в світлі, мусять тепер піднести прапор проти ворога. Сим прапором є праведність і правда; правда о Царстві Божім з котрого спливають на весь рід людський великі благословення. Вони мусять сказати всім тим, що мають уха до слухання, що Бог є світлом і в Нім нема тьми, що Бог є любов і що Він подбав о повне спасення людей; що Ісус є образом Отця, і має власть і силу спасти всіх і що Він обняв в свої руки силу і власть і розпочав своє панування; що Він розпочав війну проти сил тьми, і що Його перемога буде повна; що Він буде панувати над народами по правді і в справедливості, що його суди будуть діятись на землі тоді народи навчатись справедливості. — Исаїя 26:9; Осія 6:5.

Сей великий темний день прийшов тому на світ, бо Бог виліває своє невдоволення проти властей тьми. Через се між людьми запанувало велике заклопотання і безрадність; правдиві Християни, що ходять в світлі, мають нагоду потішити засумовані серця людські і вляти в них налію на красу будучність, яка є перед ними.

Підносячи прапор проти князя тьми, ті що мають духа Господнього, повинні з радістю оповідати людям, які красні річи принесе їм царство Боже. Хто розуміє, яку велику ласку має він, коли може працювати, такий вираді входить вже тепер в радощі Господа. Він думає не тільки о своїм спасенні але також о тім, що ся темнота промине і очі в людей отворяться і прозирть і спізнають Бога, яко велике жерело світла і життя.

• Вірні члени Господньої організації, котрі сповняють свій обовязок, є радощами для Господа. До них він каже: „Я Господь повливав тебе на правду і буду держати тебе за руку і берегти тебе і поставлю тебе у завіт народом, з а світлом невірним; щоб очі сліпим відчиняти, а сидлих у темряві — з темниці.“ (Исаїя 42:6,7) Всім ясно, що темниця, о котрій тут говорить, се гріб, а темрява — се темрява забобонів, нересудів і невіжества, котрі наляган над людьми, котрі мають уха до слухання, що царство Господне наближилось; що в тім царстві „Він пірве покривало, що вкриває всі народи, покривало, що лежить на всіх племенах.“ — Исаїя 25:7.

• Апостол Павло каже, що Господь уберє сє грішну інституцію духом своїх уст і знищить її явленням своєї присутности. (2. до Сол. 2:8) Се значить, що слово правди мусять уживатись в часі назначенім на се самим Господом, такою дорогою і способом, як того Він хоче щоби таким способом усунути темряву із умів людських. Правдиві послідувателі Христові, котрі є свідками Господніми мусять користати з нагоди і оповідати правду. Тому обовязком є кожного правдивого Християнина звернути увагу людей на се, що сей час великої темряви і нещастя і заклоту і безрадности на світі є наслідком гріху і що се зближається до кульмінаційної (крайньої) точки; що Бог є світлом; що Ісус вірним образом

Отця: що Він є сям великим світлом, що провіщає кожного чоловіка, що приходить на світ; і що Його царство для всіх, що підчиняться Йому, се, за чим вони так прагнули і тужили: світло, щастя і вічне життя.

• З того слідує, що хто хоче бути вірним і правдивим учеником Ісуса Христа, сей в часі цих останніх днів, коли проватиться бій між світлом а тьмою, сей мусить взятися до праці і показати ділами, що його світло спить. Се, скаже він, коли буде оповідати людям благу вість о царстві і буде сам поступати дорогами світла, як се Господь приказав.

Проповідуючи людям сю благу вість о царстві, Християнин не має чого боятися. Псалмопівць висказав красю чувства серця такого Християнина: „Хоч би я ходив по долині тіни смертної, то не боюсь жадного лиха. Ти бо єси за мною; твоя палиця і підпора дає мені духа.“ (Псалма 23:4) Хетий вель рід людський перебуває тепер в темряві і не може видіти, то однак так все не

буде. Дійсно, „до милосердя Бога нашого, в котрім відвідав нас Схід з висоти, щоби просвітити тих, що сидять в темряві і тіни смертній, щоби направити ноги наші на дорогу мира.“ — Лука 1: 78, 79.

• Щасливий буде той день для світа, коли скінчиться тисячлітнє царство; коли Господь Ісус Христос передасть Богови рід людський вловні приверненій до совершенного стану. Тоді не треба буде оповідати раденої вісти ні говорити о законах, як про них описує Слово Божє, щоб світлим людям на їх добро; але слава Господня осяне всіх людей і Господь сам буде для них світлом. „А парови, що будуть спасені, ходити муть у світлі Його; а ларі земні принесуть славу і честь свою до нього. А верота його не будуть зачинятись днями, ночи бо не буде там.“ — Одриття 21:24, 25.

• Обовязком правдивого Християнина в теперішнім часі є оповідати людям, що те велике благословення є приготавлене для тих, що будуть слухати Господа.

— 0 —

Серце важніше — ніж голова

„Бережи твое сердце, сию мій, над усе, що береться, бо з нього виходить життя.“ — Прит. Сол. 4:23.

• Признаємо, що беречи наші голови потрібні. Але свого часу декотрі з нас були той думки: „Бережи твою голову, зі всякою пильністю, згідно з наукою Христа, а серце твоє буде в порядку, бо Бог буде його беріг.“ Однак се блудно. Бог висказав се правильно. Ми не є зібні беречи своїх голів. Если ми уважно бережемо, пильнуючи наші серця, щоби в нього зло не закралася, і держимо своє серце в повній гармонії з Божим словом і Його духом правди, праведности і любови. — Бог докінчить решту. Він попровадить нас і наші несовершенні здібности, так, що ми пізнаємо Його науку.

• Берегти серце — означає: мати догляд над нашими чувствами; критичне досліджуванне кожного напрямку в нашій життї. Чому ми говоримо? Яка є ціль нашого бажання? Чому ми робимо се, або инше? Чи основна думка є чесна, правдива, любляща? Чи ми любимо справедливність? Чи ми несправедливо зло беззаконне? Чи любов Божя більше і більше виростає в наших серцях? Чи ся любов помножається, се є до Бога, братів і взагалі до цілого людства. Се хорощенне, „береженне наших сердець, означає, дальше, що если явиться самолюбна думка, як жажда чести, нижа, котрі хотіли би заволодіти словом і ділом, — так сейчас належить відвинути — щоби серце було свите, чисте. Бережи серце означає також: ділати в любові і доброті, вироблювати і розвивати думки і почуття згідно з Божим пляном. Воно не означає тільки очищуванне сердець, але і прикрасити його овочами і ласками святоети і любови, щоб воно було приємне Господеві. Так певно, як неправда, гріх, зло, або яка небудь нечистота вплинула нам на ум, так само серце відповідно до даного впливу зла, занечищується

се, а сям стається неприємним Богу; що означає, що такий характер буде відкинутий Богом.

Слова: „бо з нього виходить життя.“ — пригадалиб адвокатови на справі, яка розбирається в судді, що присяжні судді по присязі розбирають самі, а тим пригтовляють себе до видання присуду — рішають — Таксамо всі посвячені Господеві є на пробі. Мусять прийти до рішення. Се значить: вибрати життя або вічну смерть; а додатково для тих, що осягнуть життя ще инше рішення, іменно: чи се життя буде на найвишнім степені — Божої природи і співнасліддя з Христом — чи на низнім духовім степені в великій громаді — подібній до ангелів. Чи ми знаємо, (чи ми вже рішили) про вислід тої проби, того так важного рішення? Если так і если ми віримо в заязу Божого Слова, що рішення буде залежати від стану нашого серця, тоді ми зрозуміємо причину, чому мусимо „над усе.“ беречи своє серце, чистим „солодким, добрим, люблячим, „подібним Господньому.“

Як що наші очі вирозуміння зачнуть отворитися, а ми зрозуміємо довгість, широкість, високість і глибокість Божої любови і чудного пляну спасення, тоді здається нам, що число тих, котрі не осягнуть вічного життя, без ріжнїці чи се в віку Євангелїї, чи Тисячліття, буде дуже мале. В сей спосіб ми привили б думку універсального спасення, если би не певні стихи, котрі перечать такий думці. — „Є гріх на смерть; не за сей кажу, щоб молився.“ — 1. Послание Йоана 5:16.

Але, як тільки більше і більше запізнаємось з Пляном Божим, як се предложене нам в св. Письмі, ми розпізнаємо, що ніхто не одержить вічного життя, хіба, що осягне розвитку характеру, і що се розвитке характеру

не означає тільки поверховну вірність, і повдержливість від гріха, але вишню сердечну і щирю лояльність і любов до Бога і до праведности, а ненависть до зла-беззаконня. В часі наповнення Христа в Тисячлітті поверховна совершенність буде рідити, однак, вкінці віку Тисячліття буде поставлене на пробу серце, вишний характер, а тоді рішуть, хто може перейти до вічного життя, а хто ні.

Можна сказати, що в сучаснім часі, тільки серце є на пробі, а се тому, бо ми посвятили його, і як Нові Сотворіння наліємось вічного життя. Залишилось серце Нового Сотворіння мусить бути вірне до найвищого степеня, праведности і любови, бо після розвитку сих прикмет, Бог рішить, хто має одержати життя, або смерть, і на котрім степені. Мусить мати образ і подобу Христового характеру, мала громада — Церква-Невіста Христа — „Велика громада, як також і класа привернених при кінці Тисячліття.

Для посвячених, сей вік Євангелії рішає долю. Бо не за завесою, більше проб, що до вірности не будуть вже переходити, тому, що для них сей вік кінчиться всякими пробами. Як до Церкви, так і до великої громади будуть належати тільки вірні Господеви, братам, і основно правні. Всі інші будуть осуджені, як негідні вічного життя.

Можливо, що хтось скаже: „Се-ж бо за великий тягар, думати завжди про добро, а відкидати зло і всякі почування, котрі не правдиві і не любі.“? Відповідаємо, що воно могло перше нам так виявитись, як ще ми не знали Правди, однак Господь провадить тепер свій наряд лагідною і ласкавою дорогою, крок за кроком, дає можливість оцінити основу праведности й любови. Знати Господа, значить: безперервно зростати в його ласках, як також і в знанню. Ми раді з того, що бачимо ясний вислід у відношенню до нашого життя або смерті. Для нас се саме головною точкою, щоби зробити наше покликання — рішення — певним, до вічного життя. Як будемо мати тільки правдиве виображення, що Бог має для тих, що його люблять, — тоді всі земські прислони, стратять свою вагу і силу, а ми поступенно будемо при-ближатися до місця, яке справляє нам радість знати й чинити волю Божу, а се для нас не буде тягарем, але повною радістю. Се значить, що наш ум „переобразився,“ так, що річи, котрі в світі ми любили, тепер ненавидимо; а що ненавиділи тепер любимо. Однак до сього положення ми дійдемо степенно. Ті, що приходять до теперішньої правди тепер, користають много, однак і се ми повинні пам'ятати, що коли час проб стає коротким, то тоді проби стають остріші. А ми саме живемо в тім часі.

ЖИТТЄ ДО ЖИТТЯ — СМЕРТЬ НА СМЕРТЬ.

Апостол Павло, застановляючись над положенням тих, що спасуться через віру, через зацікавлення з Господом, й о Його чудеснім Плані, заявляє, що знання правди для таких стається знанням життя або смерті. Вимога посвяти являється для деяких блудом, тягарем. Такі мають запах смерті, через, що відкидає їх і провадить їх

до другої смерті. Знова-ж для других, Господні дороги і Його вимоги дають солодкий запах, життєвий запах, котрий дає відсвіження, — котрий провадить до життя. Таке оцінення Божої доброти і Його плану, Апостол Павло називає солодким запахом життя, котре депроваджує до славного стану — життя, котре одержить у воскресенню блаженних.

Апостол Павло розумів, що та новина, котру він проповідував, буде мала один або другий вплив на тих, що мають духові уха до слухання. Ця новина буде для одних пахощами життя до життя, а для других пахощами смерті на смерть. А тоді він додає: „Та кого на се вистарчить? (2. до Кор. 2:16) Сі, котрі проповідують правду Господню мають особливу відповідальність. Та кого на се вистарчить? Хто з нас зможе зрозуміти вагу сучасних спосібностей?... І як сі, що проповідують правду в ім'я Господа, можуть зрозуміти вагу відповідальности, котра на них лежить.

Зрозумівши се, нехай кожний з нас знає, що если не задержить свого серця від kwasу злоби, задрости, ненависти й сварии, котре те серце рішає долю нашого життя, сей знайдеться на дорозі смерті на смерть. — вічної смерті; як також, що в міжчасі такого стану певно стратить багато світла й духових благословенств, котрі свого часу були йому радістю. З другої сторони, если ми, будемо держати себе далеко від згаданих зах річей, будемо в ласці Божого духа — будемо мати лагідність, смиренність, довготерпелівість, любов до Бога, братів, і до всіх — вислідом чого для нас буде вічне життя. А в міжчасі очікуючи на „зміну“ при воскресенні, ми будемо неперервно зростати в ласці, любові і знанню тих річей, котрі Господь так щедро дає тим, що мають таке серце. Ті спізнають правду, а правда визволить їх, не свободою непоправних, а свободою робити добре; свободою теріти неправно за праведність; свободою класти добровільно наше життя за братів і взагалі за правду, роблячи добро всім після нашої можности.

„ТИМ-ЖЕ ДОСТЕРІГАЙТЕ СЕБЕ.“

Слова Ап. Павла до старших в Ефесі, ніколи не були так важними для народу Господнього, як сьогодні. Він сказав до них: „Тим-же достерігайте себе і все стадо, в котрому вас дух святий настановив єпископами [надзирателями], щоб пасти [кормити словом правди] Церкву Божу, котру придбав Ісус кровю своєю. Я бо знаю, се, що після виходу [відходу] мого, прийдуть новки хижі між вас, що не пощадять стада. І із вас самих устануть люди, говорючи розворотне [по своему велінню], щоб потягнути учеників за собою. Тим пильнуйте, памятаючи, що три роки ніч і день не переставав я із сльозами на-помятати кожного.“ — Діяння Ап. 20:28-31.

За тим де тільки є старші мусять достерігати, пильнувати себе, а се тому, що кожний злібніший переходить трудніші проби і досвідчення. І тому Апостол Яков і говорить: „Не бувайте многі учителями, браття мої, знаючи, що більший осуд приймемо.“ (Якова 3:1) Ми також наминаємо всіх старших, котрі в серці є чисті,

несамолюбні, щоб вони нічого більше не мали, тільки любов і добрі бажання для цілого людського роду. Такі, нехай більше і більше наповнюються духом Божим й Його заповідями, а також достерігаючи все стадо. Памятайте, що стадо є Господне, а ви маєте відповідальність за нього, за котру то відповідальність кожний відповідь перед Богом. Памятайте, що ви маєте доглядати всіх в стаді, бо за них мусите рахунок здати перед Великим Голо-

вним Пастирем. Памятайте, що найголовніша річ любов, у всіх; а не занебрюючи науки докладайте всіх сил до розвинення Диха Божого, між його святими, так, щоб вони і „сталися наслідниками святих в світлі,” а після волі Божої старайтеся не спотикнутись в сім лукавім дню, але вчинивши все встояти достойно в Хресті, Його Тілі, Його членів, Його співжертводавців, і Його співнаслідників.

0

Біблійна Хронологія

Втім розділі подамо ясні докази зі св. Письма, що від сотворення Адама до кінця 1872 р. по Хр. уплинуло 6,000 літ; і що з кінцем 1872 р. ми вступили в сему тисячку літ, або тисячліття — в „День Господень,” котрого початок становить „день гора,” котрий має бути свідком цілковитого знищення царств сего світа а заложення Царства Божого на землі.

* * *

Знати хронологію є конечно потрібно, бо вона є підставою при помочи котрої досліджуємо періоди часів, записаних в пророцтвах. Передовсім мусимо знати, в яким місці нашого бігу, ми знаходимося. Щоби до сего дійти мусимо мати достовірні дати для дальшого нашого числення. Отже, зачимо від самого початку. Новне числення літ (хронологія) людської історії мусить з точности початись сотворенням чоловіка.

Довжину часу від сотворення чоловіка подають різно. Між тими, що приймають числення літ як се записано в св. Письмі, не може бути великої різниці, бо до сего, але між тими, що відкидають св. Письмо, різниці є величезні, хитаючись від десяти тисяч до сто тисяч літ.

Сі твердження ґрунтуються на фактах, котрі не подають ніякої сильної підстави до таких надзвичайних і нерозумних заключень. На примір, в Швайцарії і в Ірландії знайдено в торфовиських глибоко від поверхні землі дві кремінні стріли.

Учені доказують з того, що вони лежали колись на поверхні землі і з бігом часу покрили їх грубою верствою моху, торфу. Час котрого було потреба, аби покрити їх такою верствою моху, котрий росте дуже поволі, обчисляли на сотки тисяч літ. Але другі геолози можуть доказати і то зовсім мудро, що сі торфяні болота були колись так м'якими, що кремінні стріли в протязу немногих століть могли легко і постаненно спуститися до великої глибини.

Для того, тільки в однокій Біблії можемо сподіватись знайти записану історію, котра спростує незгідні періоди часу і хронологічні недокладности, котрі на перший погляд подає світська історія — і вирівнає те все, як повинно бути.

Зачимо від питання: Як давно сотворений чоловік? Ми з довірем повинні відноситися до Того, котрий дав пророцтва і сказав, що в часі кінця люде зрозуміють їх, що Він в своїм слові подав нам також конечно потрібні дати на се, аби ми могли докладно означити, до якого часу сі пророцтва відносяться. Одначе хто думає, що вони виложені так ясно, що можуть переконати звичайного поверховно читаючого читача, або завзятого недовірка, сей розчарується. Божі часи і пори є дані в такий спосіб, що вони можуть переконати в тім часі тільки таких, котрі пізнали Бога і можуть спізнати Його особливі методи (поступованне). Маємо дане свідчення, що „звершений буде Божий чоловік до всякого доброго діла готовий.” (2. до Тимот. 3:17) Вони добре знають, що на дорозі, по котрій веде їх Отець, мають йти вірою а не видінням. Хто приготований поступати в такий спосіб, сподіємось, що удасться нам на кождім місці вказати йому сильні докази Слова Божого — як підставу розумної віри.

Не будемо тут розбирати значіння, яке мають грецький переклад Старого Завіту, званий Септуагінта (70 перекладачів) і Старий Завіт в єврейській мові, ані їх різниці в хронологічних датах і т. д., тільки скажемо, що грецький переклад був зроблений Єгиптянами, а єврейський є оригінал. Єли до сего факту додамо дуже забобонне почитання Жидів, котрі заховували кожду йоту, або титлу св. Письма, будемо мати ясний доказ віродостойности єврейського тексту. Сей текст є загально прийнятний всіма ученими, тому в сім ділі будемо йти за його датами і т. д.

Ми тут докажемо, що від сотворення Адама до 1873 р. по Хр. минуло вже 6,000 літ. Хотий в Біблії нема ясно сказано, що сема тисячка літ буде добою Царства Христа, Великим Днем Суботним привернення респитуції світа, то однак давня традиція має розумну до сего підставку. Закон даний прообразовому народови Ізраїльському наказував шість днів працювати а сего дня відпочати від праці. Се красно показує, що шість днів представляє шість тисяч літ, коли все сотворінне стоїть і мучиться в неволі гріха і смерті (Римл. 8:22) намагаючись на дармо висвободитись із сего; а семий день відпочинку представляє сему тисячку, великий тисяч-літ довгий день, коли всі струджені і обтяжені змо-

жуть прийти до Христа Ісуса, пастиря і начальника їх душ, а через него знайти відпочинок, покріплення і повернення — коли через заслугу Його дорогоцінної крові зможуть знайти покаєння і відпущення гріхів. Типічного сего дня Ісус запитав ослабленого чоловіка: „Чи хочеш бути здоров?“ і у відповідь за його віру і послух Він дав йому силу встати, взяти своє ліжко і йти. — (Іван 5:6-9; 7:23; Мат. 12:10,13; Лука 12:11-16; 14:1-5) так в часі дійсної Суботи, Тисячлітнього Дня буде сказано кожному: „хто хоче,“ може мати життя і вічне здоров'я, если піде дорогою віри і послуху.

Не сміємо забувати, як се об'яснено (Том. I. розділ V. П.), що вираз День є неозначений, і означає тільки протяг часу, довший або коротший. Апостол Петро дав до зрозуміння, що сема тисячка історії світа буде семим днем у Бога, (бо він так числить), кажучи: „Любі, тільки одно се нехай не буде перед вами тайне, що оден день у Господа, як (наших) тисячу літ, а тисяча літ, як оден день... Прийде день Господень.“ — 2. Петра 3:8, 10.

Если про те сема тисячка історії світа має бути спеціальною епохою або добою, званою, яко доба Царства Христа, ми докажемо, що ми вже живемо в ній і що се почалося від 1873 р. по Хр. Се нагадає нам, що по словам Біблії поранок Тисячліття, або поранок Дня Господнього буде темний і бурливий і принесе велике нещастя для світа і для номінальної церкви, хочай перші проблески світла будуть великою радістю і захопотою для святих, котрі будуть черпати свою радість і мир, маючи перед собою надію показану в евангелії, котра, як той шквар переходить поза час горя і деразяться криком обітниць сходячого сонця слави в Тисячліття: — вони бачать поза часом горя славне царство і обіцний благословення.

Загальний стан теперішнього світа, почавши від 1873 р. скорий розвиток соціалізму, нігілізму і комунізму, котрі поставили собі за ціль повалити теперішні правителства і розділити на ново багатство світа—все те відповідає сему, чого ми повинні сподіватись; хоч як ми, що любимо закон евангелії і порядок, під певними зглядми бажали-б не бачити цього. Тільки сей, хто бачить в надходжінні горю і анархії Боже средство для установлення о много лучшого права і порядку, о много довше триваючого мира, сей не буде відчувати страху, як буде се переживати.

Заслуга хронології не є тільки в тім, що вказує на сему добу або тисячліття, бо хотий вкажемо, що деякі черги пророцтв є зовсім незалежні від хронології, то однак вона є тою мірою, на котрій є зазначені кілька черг пророцтв. Совершенно згода між тими двома класами пророчих наук, з котрих одні є залежні від хронології, а другі ві, служать сильним доказом, що не тільки згідно застосуємо, але також, що і сама хронологія, котра се посвідчає, є вірна; по правду, що ключ, котрий відомкне скарбницю, котру тяжко відомкнути, є очевидно правдивий. Низше подана хронологія, гармонізує всі пророцтва, відносячіся до Царства Христа і його залеження, показуючи на їх порядок і час.

КОРОТКИЙ НАЧЕРК ХРОНОЛОГІЇ 6,000 ЛІТ.

Низше поданий короткий начерк хронологічного часу властиво можна назвати біблійною хронологією, позаяк тільки одна історія, записана в біблійі допроваджує нас до першого року пановання Кира — до 536 р. перед Хр., дати зовсім вірної і за таку прийнятої загально через усіх учених. На тім місці нитка біблійної хронології уривається — трошки дальше поза час, як світська історія почала бути віредостійною. Се' одно є ясним доказом, що над тим всім було провидіння Боже, котре помагав нам там, де ми сами не могли би собі помочи.

ВІД СОТВОРЕННЯ АДАМА

До кінця потону уплило	1656 літ.
Від сего часу до завіту з Авраамом	427 „
Від сего часу до виходу з Єгипту і даня Закону	430 „
Від сего часу до розділення землі в Ханаані	46 „
Протяг часу пановання Суддів	450 „
Протяг часу пановання Царів	518 „
Протяг часу руйни	70 „
Від сего часу аж до рожества Ісуса Христа	536 „
Від сего часу аж до 1873	1872 „

Разом: . . . . . 6000 літ.

Розбираючи кожний протяг часу окремо, нехай кожний читач сам ще раз числить, а побачить, що за сильну основу для нашої віри маємо в Слові Божім. В історії старого завіта знайдемо дві перерви, але, коли відкривемо, що Бог приготував для нас в новім завіті, котрим буде можна закрити ті перерви, се повинно скріпити в нас довіре, що Бог так уложив історію, щоби закрити свої часи і пори, аж прийде властивий час на їх відселення — подібно, як се він учинив з другими правдами. Розберім тепер кожний протяг часу з окремо в порядку як новіше надію, від початку аж до Кира. Тримай Біблію під рукою і провір кожде наведене місце з св. Письма, щоби ти прийав і повірив, що все опирається на Слові Божім, а не на слові чоловіка.

Хронологія від сотворення Адама до дня, коли земля стала суха по потопі.

Глади 1. книга Мойсея:

5:3. Адам сплотив Сета маючи	130*літ
5:6 Сет сплотив Еноса, маючи	105 „
5:9 Енос сплотив Кенана, маючи	90 „
5:12 Кенан сплотив Магалазеля, маючи	70 „
5:15 Магалазель сплотив Яреда, маючи	65 „
5:18 Яред сплотив Еноха, маючи	162 „
5:21 Енох сплотив Метусалау, маючи	65 „
5:25 Метусала сплотив Ламеха, маючи	187 „
5:28 Ламех сплотив Ноага, маючи	182 „
7:6 Коли був потоп на землі Ноаг мав	600 літ.

Разом від сотворення Адама аж по день, як земля висохла по потопі (1. Мой. 8:13) було: 1656 літ

В українськім перекладі є друкарська помилка де мильна надруковано 230 літ, має бути 130.

Що-б простіше і яснійше було сказано аж до дня, не можна більше вимагати.

Тепер розберім дальший протяг часу.

ВІД ПОТОПУ ДО ЗАВІТУ З АВРААМОМ В ЧАС СМЕРТИ ЙОГО БАТЬКА ТАРИ

Гляди 1. кн. Мойсея 11 гол.

11:10 Сем сплотив Арфаксада в 2 р. по потопі	2	„
11:12 Арфаксад сплотив Селу, маючи	35	„
11:14 Села сплотив Ебера, маючи	30	„
11:16 Ебор сплотив Пелега, маючи	34	„
11:18 Пелег сплотив Регува, маючи	30	„
11:20 Регув сплотив Серуга, маючи	32	„
11:22 Серуг сплотив Нагора, маючи	30	„
11:24 Нагор сплотив Тару, маючи	29	„
11:32 Тара умер, маючи	205	„
Разом:	427	літ

Тут також все просте і дуже виразне. Але слідуючий протяг часу не так легко прослідити, позаяк преста ліній переводів пороривається аж до часу по виході Ізраїля з Єгипту. Дальше ми не могли би поступити, если би Павло і Стефан, котрі говорили під впливом св. Духа не були нам породали сего звена, котре злучило дальший тяг.

ПРОТЯГ ЧАСУ ВІД ЗАВІТУ З АВРААМОМ ДО ДАННЯ ЗАКОМУ

Апостол Павло говорить, що сей протяг часу виносив 430 літ. (до Галат 3:17). Сей завіт заключав, що Авраам обійме землю Ханаан на вічне посідання. Хоть ся обітниця повторювано кількома наворотами отцям Авраамови і Ізаакови і Якови, то завіт позістав той самий (Гляди 1. Мой. 12:7, 8; 13:14-18; 26: 3,4; 35:9-12; 46:2-4; 50:24). Порівнявши 1. Мой. 12:1-5 з Діяннями Ап. 7:2-5 бачимо, що завіт учинено (так, як було наперед обіцяно, по тім як Авраам виконав усліва, на підставі, котрих він мав отримати його; се значить, як скоро тільки він вступив до землі ханаанської, що і учинив сейчас по смерті свого отця, котрий по дорозі до Ханаану умер в Гарані. Маючи отже за немоцю слів Стефана певну дату заключення завіту — зараз по смерті Тари — і також слова Павла, що закон був даний 430 літ по завіті, в сей спосіб прірва хронології в Старім Завіті промощується Новим Завітом. Але перечитаймо сі слова і зауважаймо, як подрібно уряджено сей місток, щоби покрити сю прірву: „І сказав Бог Авраамови [перш, ніж опустив Месопотамію, або Ур халдейський]: Вийди з землі твоєї і від реду твого і з дому отця твого і братів твоїх... і іди у ту землю, що тобі покажу; [і если се учиниш] зроблю тебе народом великим.” (1. Мой. 12:1,2. Порівнай з Діян. Ап. 7:2) 3

Зі сього видко, що Бог предложив Авраамови завіт ще перед смертю його отця Тари і скорше, ніж він переселився в Гаран. Однак при тім поставлено було одно усліве, котре він мусів виконати. Іменно, Авраам мусів ока-

зати віру в обітницю, що такий завіт буде з ним учинено, если він покине свою вітчизну і родину і піде в край, котрий йому покажеться.

Авраам зробив се; як також і його жінка, і син його брата Лот і його старенький отець. Вони всі оказали подібну віру, бажаючи отримати участь в його долі. Ім дозволено се учинити і всі четверо рушили в обіцяну землю. Його отець Тара, по дорозі, в Гарані помер. По смерті його Авраам переселився в Ханаан, щоби там потвердити і заключити завіт. Стефан сказав так до Ізраїльтян: „Як умер батько його, переселив його Бог у сю землю, де ви тепер живете.” „І пішов Авраам [із Гарану], як сказав йому Господь.” (Діяння Ап. 7:4; 1. Мой. 12:4) І заключено завіт скоро тільки він вступив в ту землю. (1. Мой. 12:5-7) Ось в той спосіб маємо дату завіта і початок 435 літ, і цілий ланцук хронології, аж до дання Закону. Першою головною чертою Закону було свято Пасхи, котре було установлене в той самий день, як Ізраїль опустив Єгипет. — 2. Мойсея 12:41-43, 47, 50, 51.

Згідно з сим читасмо: „Подорожування синів Ізраїльських, що жили в Єгипті було 430 літ... „І сталося по чотирох стах і трийцять роках, останнього дня, що вийшла вся (потуга) громада Господня з Єгипетської землі.” — 2. Мой 12:40, 42, 51. Перевід з єврейського.

Дехто може сказати, що слова Мойсея і Павла не годяться з собою. (2. Мой. 12:40-42 і до Галат 3:17). Оден каже, що перебування Ізраїля було 430 літ, хругий, що від Завіту з Авраамом до дання закону було 430 літ. Бо если між переселенням Авраама до Ханаану, а даннем закону узнинуло тільки 430 літ, тоді перебування дітей Ізраїля в Єгипті мусіло бути далеко менше. Однак треба завважати, що сі слова не кажуть, що Ізраїль перебував в Єгипті 430 літ, але, що цілий протяг часу перебування сего народу, котрий якийсь час проживав в Єгипті виносить 430 літ: „Подорожування [іначе чужинців] синів Ізраїлевих, що мешкали в Єгипті, виносило 430 літ.” Подорожування о котрім тут мова, почалось, коли Авраам вперше прибув до Ханаану. (до Жид. 11:8, 9) Ізраїль мандрував в Авраамі, в Ізааці, і в Якові, подібно, як Левій заплатив десятину Медхисдекови, будучи ще в череслах отця свого.” — до Жид 7:9, 10.

Завіт з Авраамом почався, тоді, як він опустив Гаран, а переселився до обіцяної землі Ханаану. Від сего часу він і весь Ізраїль в нім стався наслідником сеї обітниці і мандрували і подорожували, очікуючи, коли Бог сновнить сю обітницю. Ся мандрівка тревала 430 літ до того дня, як Ізраїль опустив Єгипет і отримав сю першу чергу закону, установлення Пасхи. Тому слова Мойсея і Павла відносяться до того самого періоду, даючи тим незыбитий доказ, що від завіту з Авраамом до дання Закону було 430 літ. Павло з натпском говорить, що Пасху мусить уважати яко початок Закону (на що також вказує і Мойсей — 2. Мой. 12:42, 43, 47, 50), а Мойсей звертає особлившу увагу на точність часу, аж до дня.

Так отже маємо точно определений і третій період. Если завважимо сю точність аж до дня, з якого він до-

старшин нам се звено в ланцуху хронології, в нас повстане сильне довіря, головню, коли розважимо, що ся точність не мала правдоподібно ніякого значіння для Церкви в минувших часах, а була дана для ужитку в теперішнім часі.

ВІД ВИХОДУ З ЄГИПТУ ДО ПОДІЛУ ЗЕМЛІ ХАНААНСЬКОЇ МІЖ ПОКОЛІННЯ.

Мандрівка Ізраїля по пустині тривала 40 літ, котрий то час називається „також днем спокуси або проби в пустині.“ (5. Мой. 8:2; Пса. 95:8:10; до Жид. 3:8, 9) Потім слідували шість літ воєн в Ханаані, почім відбувся поділ землі поміж покоління. Один рік, один місяць і 5 днів ушлинудо від дня, як виїшли з Єгипту, а коли опускали Синай і пустилися в сторону Паран. (4. Мой. 33:3, 10:11-13). В Каде-Барне в пустині Паран, вислали звідунів (розглядчиків) до Канаану (4. Мой. 13:3-26; 32:8, 13) Один з них на імя Халоб, коли прийшов просити о частку для себе при поділі землі (Ісус Навин 10:42; 11:23), сказав: „Було мені тоді сорок літ віку, як послав мене раб Господень Мойсей з Каде-Барне на розглядини (в обіцяну землю) і я прише йому звістку... І ото Господь... держить мене на світі сорок і пять літ з того часу, як Господь вирік слово се... як Ізраїль мандрував по пустині; а тепер мені вже вісімдесят і пять літ віку.“ (Ісус Навин 14:7,10) Так бачимо, що від часу розглядини землі до її поділу між покоління минуло сорок пять літ, як се посвідчас Ісус Навин, і трохи більше рока по виході з Єгипту до часу, коли вислали розглядчиків, або разом 46 літ з горою* від того виходу з Єгипту до поділу землі. Перших сорок літ провели в пустині, як видно з многих місць св. Письма: Діяння Апостолів 7:36, і до Жид. 3:9; а решта шість до поділу землі провели в Канаані, ведучи війни о посідання обіцяної землі.

ПРОТЯГ ЧАСУ ПАНОВАННЯ СУДДІВ

Приходимо тепер до найтруднішої частини в хронології від поділу землі до помазанія Савла царем. Сей час називають звичайно періодом Суддів, хочай судді не все управляли. В книзі Суддів і в 1. Самуїла маємо записаних 19 протягів часу, разом обіймаючих около 450 літ. Сі протяги часу не звучать одні з другими, є дивачні і так поплутані, що з них не можемо прийти до ніякого певного заключення, елиби сло недостатку не впливнив був Новий завіт, мусіли би ми, подібно, як і другі, ска-

* Ми числимо тільки повні роки; докладніше не можливо їх подати. Часами, як тут, роки є трошки довші; в других місцях коротші, як приміром за пановання царя Зедекія. Зедекія, є сказано панував 11 літ (1. кн. Парал. 36:11; Еремія 52:11); однак з послідної згаданої голови від 3 до 7 стиха показується, що Він панував дійсно десять літ чотири місяці і 9 днів. Ми віримо, однак, що ті роки доповняютьсь взаємно і що Бог так зарядив, щоби одні доповняли другі. Доказ, як Бог печалитьсь, аби час був докладний, бачимо в 1. Мойсея 7:11, 13; 2. Мой. 12:40, 41.

зати, що з Старого Завіту не можемо нічого певного довідатись о тім предметі. Апостол Павло говорить, що потім, як Бог поділив їх землю між них, „через около 450 літ давав їм суддів до Самуїла пророка. А потім забажали вони царя і дав їм Бог Савла.“ Діяння Ап. 13:19-21. (Старосл. переклад) Грецьке слово *оос* переведене по старославянськи *яко* означає *підчас, в часі (коли)*. Той сам автор уживає сего слова в трьох інших місцях, котрі переведене через *коли* в значінню *часу*. Діян. Ап. 1:10; 10:17; Лука 24:32. По сирійськи переведено: через 450 літ Він давав їм суддів аж до Самуїла пророка — послідного з суддів.

Слова Апостола Павла о довжині сего протягу часу суддів, ми уважаємо, були головню призначені на се, аби розв'язати се неясне питання. Тільки в двох місцях — що до 430 літ від завіту з Авраамом і що до часу пановання Суддів — в хронології Старого Завіту заходить непевність, але в обох разях Новий Завіт ясно говорить о них. Чи може думати, що се случайно так сталося? Зовсім розумна думка каже, що ні. Бог з початку уклав се дозволивши, щоби хронологія Старого Завіту була неповна, на се, щоби в своїм часі, коли за тим стануть гандати, могли знайти єї бракуючи звена часу і пізнали залежність від великого (Дозорця) Хоронителя Часу.

ПРОТЯГ ЧАСУ ПАНОВАННЯ ЦАРІВ

По посліднім Судді, став царем Саул і панував сорок літ, аж до часу, як Давид став помазаний царем, як по-више сказано. По нім, протяг часу пановання царів з роду Давида можна легко прослідити в Книгах Паралипоменон. І так:

Царі	роки
Саул	Діяння Ап. 13:21 40
Давид	1. Кн. Парал. 29:27 40
Соломон	2. Кн. Парал. 9:30 40
Ровоам	„ „ „ 12:13 17
Авіа	„ „ „ 13: 2 3
Аса	„ „ „ 16:13 41
Иосафат	„ „ „ 20:31 25
Йорам	„ „ „ 21:20 8
Охазія	„ „ „ 22:2 1
Гомалія	„ „ „ 22:12 6
Иоас	„ „ „ 24:1 40
Амасія	„ „ „ 25:1 29
Озіа	„ „ „ 26:3 52
Иоатан	„ „ „ 27:1 16
Ахаз	„ „ „ 28: 1 16
Езекія	„ „ „ 29:1 29
Манасія	„ „ „ 33:1 55
Амен	„ „ „ 33:21 2
Иосія	„ „ „ 34:1 31
Иоаким	„ „ „ 36:5 11
Седекія	„ „ „ 36:11 11

Разом: . . . 513

СІМДЕСЯТЬ ЛІТ РУІНИ — СПУСТОШЕННЯ

Се приводить нас до часу руїни краю, що тривала 70 літ, і скінчилася поворотом Ізраїльтян з Вавилону в першій році царювання Кира 536 р. перед Р. Хр. (Гляди 2. Парал. 36:20, 23) Ця дата є зовсім певна в світській історії, і дальше цього біблійна хронологія не продовжується.

ПРОТЯГ ЧАСУ ВІД ПОВОРОТУ З НЕВОЛИ ДО 1873 РОКУ

Про протяг часу від повороту Ізраїля з Вавилону, з кінцем 70-ти літ опустошення їх краю, першого року

царя Кира, аж до Рождества Христового, в Біблії не говориться; але, як повисше сказано, сей період 536 літ є точно записаний в світській історії. Славний грецький математик і астроном Птоломей доказав ці дати, як зовсім певно, і по ній приймають загально за такі всі учені світа.

Так отже маємо певну і непереривну лінію в хронології від створення чоловіка аж до початку Християнської ери (Р. Х.) увесь сей період обіймає 4128 літ, копір з 1872 літами християнської ери дадуть нам 6,000 літ від створення чоловіка до 1873 р. по Хр.

ВЕЧІР МОЛИТВИ І СЛОВА ДО РОЗВАЖУВАННЯ

Текст з манти на 2 Вересня 1925.

„Душі ваші очистивши в послуші духом правди, на братню любов, нелицемірні, із чистого серця любіть оден одного щиро. 1. Петра 1:22.

.. Знання у віруючих повинно бути високо оцінене, як також повинно бути уважане, як доказ поступу і зросту в ласці Божій. Бо ніхто не може зростати в ласці і силі Його, коли рівночасно не зростає в знанню. Найбільш цінимо тих, котрих любов до Бога і до правди є доказана через горяче досліджування Слова Божого, а доказом, що знаходяться в ласці Божій, є їх поступ в щораз більші і глибші річі Божі.

Подібно, як в тілесній родині, при вихованню немовлят і малих дітей, є вимагана любов, журба, старання о їх добро, так також і у домівників віри є потрібним, щоби маленьких і тих, котрі ще не доросли, огортати любовю, і старатися о них, щоби могли рости і взміцнитися в Господі і Його силі.

Текст з манти на 9. Вересня 1925.

„Щоб ви були безвинними і чистими, дітьми Божими непорочними серед лукавого і розворотного роду, що між ними ви сияєте, як світила в світі, держачи (перед ними) слово життя.“ — до Филиппів 2:15, 16.

Обов'язком є кожного, котрий називає себе дитиною Божою, поширяти Правду, — щоби світло його світило перед людьми, та щоби се світло ясно світило. Се значить, щоби ми гологоду увагу звернули на слова життя, щоби мали добре знання о Правді а маючи се, ми повинні сейчас старанно усувати блуд, як тільки зауважимо, без згляду, чи сей блуд відноситься до віри, чи в справах щоденного життя, чи в слові, чи в ділі, щоби тільки світло Правди світило на скільки се можливо, могло світити без перешкоди ясним промінням, за посередництвом нашого характеру, котрий повинен бути прозорим і чистим..

Текст з манти на 16. Вересня 1925.

„Господь дасть потугу народові своєму; Господь дарує супоткій народові своєму.“ — Псалма 29:11.

Если ми переходимо проби, понує і ріжного рода досвідчен-

0

ня і єсмо в стані побороги їх, при тім і виробити собі деякі прикмети, як терпеливість, співчутте, братерську любов, милосерде і т. п., тоді ми повинні радуватись, засилаючи вдячні молитви за се, що ми можемо оцінити Богу поміч і милосерде. Если-ж проби і досвідчення є тящими, ніж ми можемо їх знести, тоді представмо справи такі перед того, Котрий обіцяв нести наші тягари, просячи о поміч Його в несенню тягару, аж до часу, покиль, не вийде се на добро, а Він напевно увільнить нас від всего, що моглоби принести нам шкоду..

Текст з манти на 23. Вересня 1925

„Вважав за конечне написати вам вговорюючи, щоб борились за віру святам раз передану.“ — Юда 3.

Наш, добрий бій віри, в першій мірі полягає на бороненню Слова Божого, в котрім міститься також оборона Божого характеру. Се значить, що ми повинні за всяку ціну, стати в обороні правди, без згляду на число противників, ріжних вірувань і теорій людських, котрі в ложний спосіб представляють веселу новину голюшену через Ісуса і його Апостолів, а котра в своїм часі буде участю всіх народів. Апостол Павло так сказав о собі: „Я поставлений боронити Правду.“ І ми не можемо нічого иншого робити, як тільки боронити Правду. Правда представляє Бога і Ісуса Христа; сеж наше берло, а як правдиві і вірні воїни Христа будемо боронити аж до смерті..

Текст з манти на 30 Вересня 1925.

„Бо любов Христова вимагає від нас.“ — 2. до Кор. 5:14. Неможливим є описати саму любов; в найліпшій разі можемо описати її діланне. Тільки ці, котрі посідають сю характеристичну любов є здібними її оцінити, однак не здібними описати. Любов походить від Бога—котра відбиває подібність Богу в серці думках, словах і ділах — вона рядить людськими прикметами характеру і старається мати над ними власть.

Як послідувателі Христа знаходимось в Його школі в котрій з дня на день вчить нас, чого ми повинні знати, если хочемо добічи до мети нашого великого поклонання, се є: ми мусимо навчитися, любви в ріжних її видах. Вона також опановує наші серця, думки, слова і діла в щоденнім нашім життю.

СОБОРНИЙ НАМЕТ АБО СКИНЯ ЗАВІТУ

²⁴⁵Біла завіса, підтримувана свми стовпами, творила Двір і дуже добре представляла те саме оправданне або чистоту-непорочність, як була показана перед світом. В сей спосіб оправдані повинні всегда тримати перед очима світа (Двору) біле полотно, представляюче пра-

ведність Христа, як їх прикриттє — Фил. 3:9.

²⁴⁶Срібні гачки, за помочю котрих завіса висіла на стовпах, були символом правди. Срібло є загальним символом правди. Оправдані віруючі, котрих представляли стовпи на Дворі, можуть дійсно і поправді сказати, що

праведність Христова покриває всі їх несовишенности. (2 Мой. 17:11-17; 1 Йоана 1:7) І знов можна сказати, що тільки за допомогою правди вони можуть утриматись при своїм оправданню.

²⁴⁷Стовпи у воріт при вході до намету, при дверях до Святаї, були закриті через першу завісу. Вони були зовсім інші, чим стовпи на Дворі, і представляли нові сотворіння в Христі, посвячених святих, з точки погляду їх нового життя; підчас коли стовпи Двора представляли посвячених віруючих з точки погляду їх оправданого тіла. Ми бачили, що коли Бог *приймає* посвяченне віруючого, тоді відкриває йому дорога до Святаї дорога до „новости життя“ в Христі до небесних надій, виглядів і змагань. Через се ці стовпи повинні показувати сю зміну, і дійсно так воно є, бо були покриті золотом, символом небесних річій. Будучи вставлені в мідяні підставки, се представляло, що „масо скарб сей (Божественне життя в будучности) у глиняних посудах“ (2 Кор. 4:7); се є наше нове життя ще дальше основує і спочиває на нашій *оправданій людської природі* (чоловічестві). Треба пам'ятати, що се зовсім відповідає сему, що ми знайшли при розслідуванню Святаї, іменно, що вона представляє наше місце або наш стан, як нових сотворінь, іще не совершених. — 2 Мой. 26:37.

²⁴⁸Стовпи у дверей „Святаї Святих“ були в середині поза другою завісою і представляли тих, що перейшли зовсім поза завісу до совершених духового стану. Ці стовпи своєю будовою представляли се зовсім ясно. Покриті золотом, представляюче Божу природу, вони не були вже вставлені в мідяні підставки, вже більше не залежали від людських умов, вони були вставлені в срібні підставки (символ правди, дійсности) і неначе нам говорили: Коли вийдете поза сю завісу або заслону ви будете совершенні, дійсні і правдиві нові сотворіння. — 2 Мой. 26:32.

²⁴⁹Золотий стіл в Святаї, на котрім були положені покладні хліби представляв церкву як цілість, включаючи Ісуса і Апостолів, всіх посвячених в Христі, що служать „держачи слова життя“. (Фил. 2:16) Великим ділом церкви в часі віку євангелії було кормити, покріпляти і просвіщати всіх тих, що входять до духового стану до котрого зобов'язалися євобом. Невіста Христа має себе приготувати. (Одкр. 19:7) Свідчити перед світом в часі теперішнього віку євангелії є річ зовсім підрядної ваги і случая. Повне благословенне для світа прийде в часі Богом назначенім, по скінченню віка євангелії по Новозавітнім Дню Примирення з його жертвами за гріхи.

²⁵⁰Золотий світильник, що стояв напроти золотого стола і світив всім, що були в Святаї, був з золота, весь викутий з одної штаби. Він мав сім рамен, з котрих кожде мало лампу, разом було сім ламп, і творили совершенне, скінчене число. Він представляв повну церкву починаючи з голови Ісуса, а включаючи послідного члена з малого стада, котрих Ісус вибирає собі з людей, аби були учасниками Божої (золотої) природи.

Наш Спаситель говорить: „Сім свічників, що ти бачив, се сім перков“ (Одкр. 1:20), — одна церква, котрої сім частей розвою були символічно представлені через сім церковних громад в Малій Азії. (Одкр. 1:11) Так є, сей світильник представляв цілу церкву первородних, не церкву з імени, а тих, котрих імена написані на небесах, правдивих світоносців, царське священство.

²⁵¹Робота сего світильника буча майстерна, окрашений овочами і цвітами на переміну, представляючи правдиву церкву так красну як повну овочей від першого до послідного члена. Верхня часть кожного рамена була в виді дактиля, о значіню чого довідаємось, коли будемо розбирати значіння палиці Арона.

²⁵²В тих лампах світили чистою оливою; і засвічувано їх кожного вечера. Ся олива була символом святого духа, а її світло представляло святе освітленне (від Бога), духа правди. Се світло було на пожиток одноким священникам, бо ніхто другий не мав права його видіти ані користати з нього. В сей спосіб був представлений дух або ум Божий, який був даний церкві, для її просвічення що до глибини Божих, котрі були зовсім закриті перед звичайним чоловіком (1 Кор. 2:14) навіть хоч би він був собі високо моральний і шляхотний. Нікому другому, тільки правдиво посвяченим, се є царському священству, було вільно вглянути глибше в се світло, укрите в Святаї. Священники (посвяченне тіло Христова) всегда мають приступ до привілеїв Святаї; се було назначено для них. — Жид. 9:6.

²⁵³Лямпи очищували і наповняли кожного рана сам Первосвященник а кожного вечера засвічував їх, наперед Арон а описали його сини, котрі вступали в його уряд. Так само наш Первосвященник наповняє нас кожного дня що раз більше і більше умом Ісуса і очищає наше тілесне тіло з бруду, той символічний гніт, через котрий ділає святий дух. Се, що лампи горіли цілу ніч, може також представляти, як Слово Боже просвіщало через цілу ніч віка євангелії, котре то Слово є описане „як світильник, що світить в темному місці, аж день засіяє.“ — 2 лист Петра 1:19.

(Далі буде).

ПИТАННЯ ДО НАМЕТУ:

- 4) На що показувала біла завіса? Чи маємо тримати перед світом „біле полотно“ — праведність Христа? § 245.
- 5) Що представляли срібні гачки? § 246; 2 Мой. 27:11-17.
- 6) Що представляли стовпи при вході до Святаї — за завісою? § 247.
- 7) Чому також ті стовпи були вложені в мідяні підставки? § 247; 2 Кор. 4:7; 2 Мой. 26:37.
- 8) Що представляли стовпи при вході до Святаї Святих? § 248; 2 Мой. 26:32.
- 9) Що представляв золотий стіл? § 249; Фил. 2:16; Одкр. 19:17.
- 10) Що означав золотий світильник? § 250; Одкр. 1:20; 1:11.
- 11) Як був зроблений і що означали поодинокі часті? § 251.
- 12) Що давало світло сьому золотому світильнику? і що се представляло? § 252.
- 13) Для кого єдино світилось се світло? § 252; 1 Кор. 2:14; Жид. 9:6.
- 14) Як часто очищувано і паливо оливу? Яку науку подає він нам? § 253; 2 Мой. 27:20,21; 30:8.

Чи Бог вислухує молитви т. зв. „Християн“?

ЧИ УЗНАЄ ІХ ПОСТИ, ЦЕРКОВНІ ЗАПОВІДИ І ВСЯКОГО РОДА ПОШАНИ „СВЯТИМ“ — ПІВБОГАМ І БОГІНЯМ, ОБРАЗАМ.

Надіслано питання.

У відповідь, з браку місця обмежимося тільки до стихів Слова Божого, (Біблію) котра дає на це аж надто ясно відповідь. А читач нехай возьме собі біблію до руки, а переглянувши переконається, що номінальне Християнство Погоди, як і всі прочі, і то великі Погоди.

Одного разу зайшов був Ісус Христос в жидівську церкву (божницю, школу), а побачивши, як там продавали і купували різного рода жертви, мінjali греші, словом торгівницю зробили; Він взяв шнур і почав виганяти продаючих і купуючих, говорячи їм: „Писано: дім мій — дім молитви, ви-ж (Фарисеї-священники) зробили його домом розбійників.“

Погляньмо тепер, коли, тоді Христос назвав храм домом розбійників, що тогочасні священники запровадили торгівлю в землі молитви, та туманили людей; то що-ж сказавби Христос на нинішній церковний светем, де поміж різного рода продажами, як свічки свячену воду, різного рода хрестиків і богомазів, нарастасів за померших, (які спокійно сплять, в гробі-могилі) продають „тіло і кров“ „самого Христа“, обдурюючи людей, що се сам Христос, попереджаючи сповіддю, що разом вкладається, та много богохульних річей, і те все за греші. Що більше в недавню минулім, генили людей до „неба“ висилаючи їх на війну, куди до того неба самі не хотіли йти. Про них так говорить Христос: „Горе вам провідирі сліпі! — Горе вам лицеміри, що жерете доми вдовиць. Горе вам письменники, фарисеї, священники, ви гроби побіляні, що зверху являєтеся гарними а в середині певні всякої нечистоти, — Горе вам кождо других не пускаєте в царство Боже. — Матей 23 голова.

Тепер послухайте, що Бог говорить до таких Християн, котрі вірять в людські перекази: „Слухайте ви нареді Господне Слово: Як приходите, щоби появитися перед лицем моїм, то хто від вас вимагає, щоб ви топтали двори мої (ходили до церкви). Казало ваше отцяло мені, та сходив святочних не можу стерпіти, бо беззаконність робите разом зі святом. Свята ваші вагогою стали мені. І коли ви простягаєте руки ваші, то я відвертаю очи мої від вас, а як ви умножите молитви ваші, то я їх не чую, бо ваші руки повні крови. (Значить, як сказав Христос: розбійники).

Обмийтеся перше, ставьте чистими; відкиньте всі ледачі вчинки; перестаньте чинити зло. Навчіться чинити добре, шукайте правди, ратуйте придавленого, бороніть сироту а тоді прийдіть і розсудимось — говорить Господь. — Схочете в мене слухняно ходити буде вам земля всяким благом наділяти. Коли затпетесь — тоді пожеже вас меч; се говорять уста Господні, (не людські)

Обмийтеся через читання св. Письма. А тоді не треба буде боятися вам Дня Господнього, ані платити греші священникам-гребам побіляним, щоби вони відпустили вам гріхи, котрих ніхто з людей не може сего зробити.

Оцеж годі вам покладати надію на чоловіка, що в його духу, тільки, що в піздрях його. — Ісаія 2 голова.

Про піст так говорить св. Письмо: „Блич ірміко, не вдержуйся підліми голос, та вкажи народови беззаконне: Так говорить Господь: Ось бо в день вашого посту ви вволяєте волю вашу. Ви постите хиба на те, щоби сваритися та правуватися і битися. Чи се піст, який я собі вибрав? — Ось піст, який я люблю: Зніми кайдани несправедливости, відпусти придавлених, поділісь із голодним хлібом, робіть справедливо на суді, довазуйте любов і милосерде до свого ближнього. —

А Ісус ось, як повенне піст: Лицеміри, слухайте та розумійте: Не вважайте на них (фарисеїв-попів) Провідирі вони сліпі сліпих. Не те, що входить в уста сквернить чоловіка, а що з уст виходить. Чи ви ще не зрозуміли, що те що входить до уст йде в живіт і повертається в одхідник. (Ось, як сам Ісус поясніє, що до „Тайни причастія“ що то йде в одхідник. Що за богохульство казати, що се Христос, коли се хліб і йде в живіт і в одхідник. Бачите, що за сліпа наука сліпих провідників. — Ісаія 58 голова; Захарій 7 голова, Марка 7 голова.

Про роблені та мальовані боги по церквах так говорить Господь: „Земля повна ідолів — і ви припалаєте перед лицем їх і перед ділом рук, перед тим, що зробили пальці — похилилисе люди прості і значні мужі.

Ковал робить з заліза сокиру і цюю обробляє ідола. Тесея шнур напаявши значить міру і витворює подобину людини, гарного виду, щоби уставити за бога. Він зрубав дуба, чи сосну на се, котрий служить йому також за топливо і пече тим деревом хліб, та й з нього виробляє бога, до котрого моляться і говорять: Спаси мене, боги мій бог. Не видить білака, як засліпили йому очи розуміння — („що то святе“ хоч німе) — що се дерево, дуб чи соснина.

Так бо говорить Бог: Та ось я розбудив слово у слуги мого; а се чиню, що вісцуванне посланців моїх вірво сповняються; тому оберніться до Мене і прийміть всі спасення всі краї і народи, бо Я, Бгова імя мое — ваш Бог а нішого нема. З уст моїх виходить тільки слово справедливе, слово незмінне, та що слова сі вірні і правдиві. — Ісаія 44 голова; 45:22; Одкр. 22:6.

Тепер хто має уха до слухання і очи до дивлення нехай сам розсудить, що правдиве, чи так просте і ясне Слово Боже, чи видумки і перекази людей. „Вийди нареді мій з Вавилону (з замішання)!